

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

EKONOMIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 30. avgust 2024

SPLOŠNA MATURA

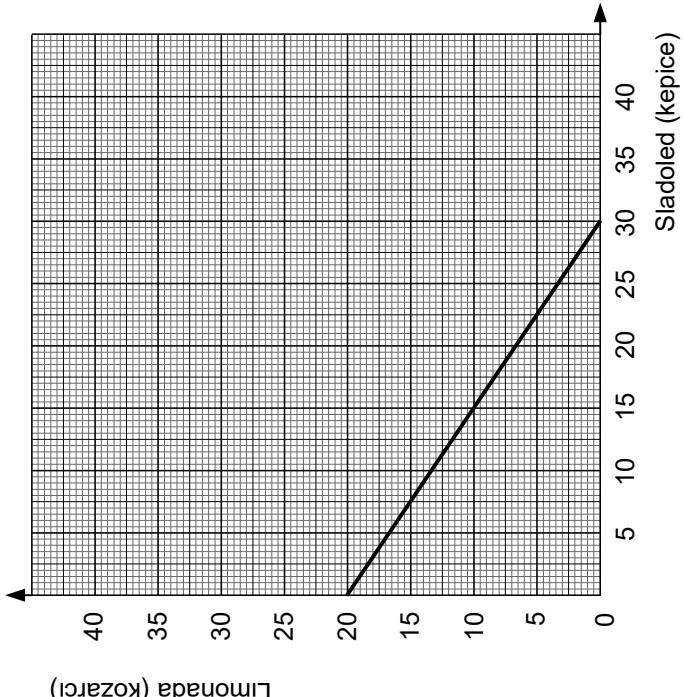
Moderirana različica

Prazna stran

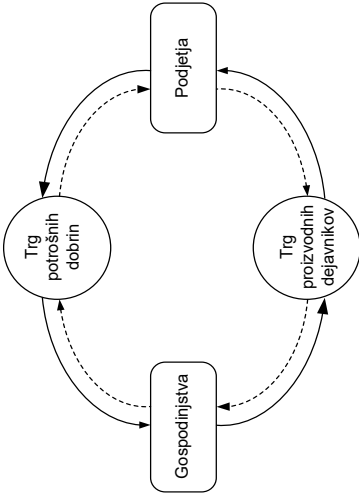
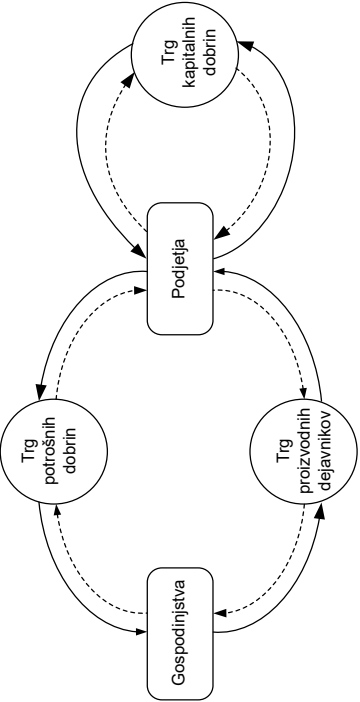
IZPITNA POLA 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila						
1	1	ena od: ♦ Dobrina je vsako sredstvo, ki zadovolji človekovo potrebo in zagotavlja koristnost. ♦ Dobrina je vse, s čimer zadovoljimo potrebo.								
	1	♦ <table><tr><td>Vrsta dobrine</td><td>Primer</td></tr><tr><td>komplementarni dobrini</td><td>avto in bencin</td></tr><tr><td>substitutni dobrini</td><td>avtobus in vlak</td></tr></table>	Vrsta dobrine	Primer	komplementarni dobrini	avto in bencin	substitutni dobrini	avtobus in vlak		Za smiselh primer obeh vrst dobrin 1 točka.
	Vrsta dobrine	Primer								
komplementarni dobrini	avto in bencin									
substitutni dobrini	avtobus in vlak									
Skupaj	2									

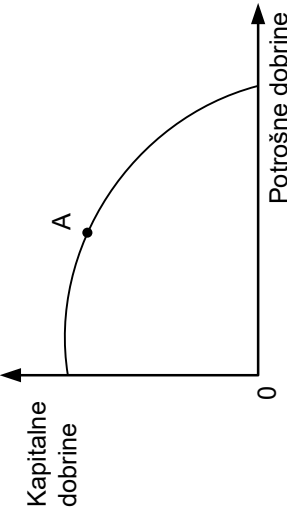
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila																				
2	1	♦ Mejna koristnost je zadovoljstvo, ki nam ga da dodatna uporabljena enota dobrine.																						
	1	♦ <table><tr><th>Kepice sladoleda</th><th>Celotna korist (TU)</th><th>Mejna korist (MU)</th></tr><tr><td>0</td><td>0</td><td>–</td></tr><tr><td>1</td><td>7</td><td>7</td></tr><tr><td>2</td><td>12</td><td>5</td></tr><tr><td>3</td><td>16</td><td>4</td></tr><tr><td>4</td><td>19</td><td>3</td></tr><tr><td>5</td><td>19</td><td>0</td></tr></table>	Kepice sladoleda	Celotna korist (TU)	Mejna korist (MU)	0	0	–	1	7	7	2	12	5	3	16	4	4	19	3	5	19	0	
Kepice sladoleda	Celotna korist (TU)	Mejna korist (MU)																						
0	0	–																						
1	7	7																						
2	12	5																						
3	16	4																						
4	19	3																						
5	19	0																						
Skupaj	2																							

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦		
	1	♦ 1,5 kepice sladoleda		
	2	Skupaj		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	♦ C		Za štiri ali tri pravilne navedbe 2 točki, za dve pravilni navedbi 1 točka.
		♦ D		
		♦ B		
		♦ A		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ 		
	1	♦ 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ B		
	1	♦ Denar je zakonito splošno sprejeto sredstvo, ki posreduje v menjavi.		Za smiselno opredelitev 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ 		
	1	♦ Proizvodnja je proces preoblikovanja proizvodnih dejavnikov v rezultate (proizvode ali storitve), ki imajo določeno vrednost.		Za smiselho opredelitev 1 točka.
Skupaj		2		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila																					
8	1	ena od: ♦ proizvodna dvorana ♦ zemljišče, na katerem stoji proizvodni obrat ♦ stroji za izdelavo ♦ idr.																							
	1	♦ <table><tr><th>Število delavcev</th><th>Celotni proizvod (CP)</th><th>Mejni proizvod (MP)</th></tr><tr><td>6</td><td>95</td><td>–</td></tr><tr><td>7</td><td>105</td><td>10</td></tr><tr><td>8</td><td>150</td><td>45</td></tr><tr><td>9</td><td>175</td><td>25</td></tr><tr><td>10</td><td>195</td><td>20</td></tr><tr><td>11</td><td>195</td><td>0</td></tr></table>	Število delavcev	Celotni proizvod (CP)	Mejni proizvod (MP)	6	95	–	7	105	10	8	150	45	9	175	25	10	195	20	11	195	0		Za pet ali štiri pravilne izračune 1 točka.
	Število delavcev	Celotni proizvod (CP)	Mejni proizvod (MP)																						
6	95	–																							
7	105	10																							
8	150	45																							
9	175	25																							
10	195	20																							
11	195	0																							
Skupaj	2																								

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	♦ AC ♦ 30	♦ 22,00 EUR (toleranca ±0,50 EUR) ♦ 30	

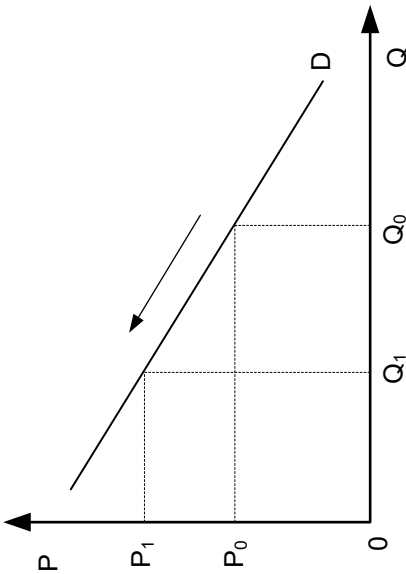
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ 220.829,40 ♦ 228.225,60		
	1	ena od: ♦ $\text{prihodki} = \frac{228.225,60}{220.829,40} = 1,03$ ♦ $\text{stroški} = \frac{P}{AC} = \frac{10,80}{10,45} = 1,03$		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	♦ C ♦ D ♦ B ♦ A		Za štiri ali tri pravilne navedbe 2 točki, za dve pravilni navedbi 1 točka.

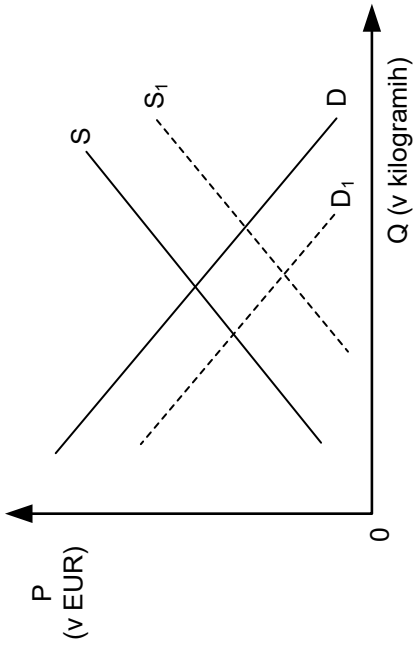
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ NE		
	1	ena od: ♦ V monopolistični konkurenci ponudniki proizvajajo različne/diferencirane izdelke. ♦ V monopolistični konkurenci ponudniki proizvajajo dobrine, ki se razlikujejo po blagovni znamki, obliki, servisu, porabi, prodajnih pogojih ipd.		Za smiselno utemeljitev 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	2	štiri od: ♦ cena proizvoda ♦ cene sorodnih proizvodov ♦ proizvodni stroški ♦ obseg proizvodnih dejavnikov ♦ kakovost proizvodnih dejavnikov ♦ število ponudnikov ♦ vremenske razmere ♦ idr.		Za dve smiselni navedbi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ 33		
	1	♦ 960,00		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	1	♦ B		
	1	♦		
				
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ substituta		
	1	♦ poveča	♦ $\frac{1100 - 900}{9,20 - 8} \times \frac{9,20 + 8}{1100 + 900} = 1,43$	Za obe pravilni navedbi 1 točka.
		$\left(\frac{1100}{900}\right) \times 100 - 100 = 22,22\%$		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	2	♦ 		Za pravilno vrisan in označen premik krivulje 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ dobiček		
	1	♦ Obrestna mera je cena za posojilni kapital, izražena v odstotkih.	♦ Cena posojilnega kapitala.	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ višja		
	1	♦ zaradi manjšega števila zdravstvih delavcev		Za smiselno utemeljitev 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ rentabilnost = $\frac{\text{dobiček} \times 100}{\text{kapital}}$		
		♦ $8 = \frac{X \times 100}{500.000,00}$		
		♦ $8 \times 500.000,00 = \frac{100}{X}$		
		♦ 40.000,00		
	1	♦ ustrezno visok		
		♦ višja		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ BDP		
	1	♦ luksemburškega ♦ slovenskega		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ delovne sile oz. aktivnega prebivalstva		
	1	♦ izvažati		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ 18.984		
	1	♦ 23.624		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ A		
	1	ena od: ♦ Znižanje davkov na plače lahko spodbudi večja delovna prizadevanja, poveča se <u>produktivnost</u> , to pa bo spodbudilo gospodarsko rast. ♦ Z znižanjem davkov na plače se povečuje razpoložljivi dohodek/poveča agregatno povpraševanje, to pa bo spodbudilo gospodarsko rast.		Za utemeljitev, ki vključuje podčrtani navedbi, 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
25	2	♦ C ♦ A ♦ B		Za tri ali dve pravilni navedbi 2 točki, za eno pravilno navedbo 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
26	2	♦ restriktivne ♦ zvišala ♦ znižala		Za tri ali dve pravilni navedbi 2 točki, za eno pravilno navedbo 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
27	1	♦ Carinska unija je mednarodna ekonomska integracija, ki ob odpravi medsebojnih carin <u>poenoti carine do tretjih držav/nečlanic unije</u> .		Za smiselno opredelitev, ki vključuje podčrtano navedbo, 1 točka.
	1	♦ Cena domačega denarja, izražena v tujem denarju.		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
28	2	♦ DA ♦ NE ♦ DA		Za tri ali dve pravilni navedbi 2 točki, za eno pravilno navedbo 1 točka.

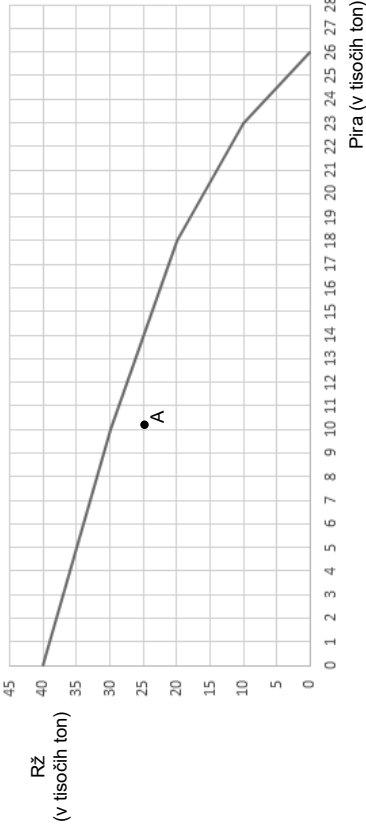
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
29	1	♦ $1.028.000 - 981.000 = 47.000$		
	1	♦ $\frac{47.000}{1.028.000} \times 100 = 4,57 \%$		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
30	2	♦ NE ♦ DA ♦ NE ♦ DA		Za štiri ali tri pravilne navedbe 2 točki, za dve pravilni navedbi 1 točka.

Skupaj število točk IP 1: 60

IZPITNA POLA 2

1. naloga: Krivulja alternativnih možnosti proizvodnje

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.1	2	♦ Krivulja alternativnih možnosti proizvodnje prikazuje: – največje možne količine proizvodnje dveh dobrin, – ki jih lahko v državi proizvedejo, če popolnoma izkoristijo vse proizvodne dejavnike, – na najboljši možni način.		Za opredelitev, ki vključuje eno navedbo, 1 točka, za opredelitev, ki vključuje dve ali tri navedbe, 2 točki.
1.2	3	♦ 26.000 ♦ 20.000 ♦ 5.000 ♦ alternativni strošek		Za štiri navedbe 3 točke, za tri navedbe 2 točki, za dve navedbi 1 točka. Če kandidat ne navede tisočic, se odšteje 1 točka.
1.3	1	♦		
	1	ena od: ♦ brezposelnost ♦ neobdelana zemlja ♦ neizkoriščena mehanizacija ♦ slabe vremenske razmere (suša, toča ...)		Za navedbo smiselnega razloga 1 točka.

1	ena od: ♦ država z aktivno politiko zaposlovanja (npr. subvencije) poveča zaposlovanje delovne sile v kmetijstvu ♦ subvencije države za povečano pridelavo žita ♦ višji davki za neobdelano zemljo ♦ subvencija za namakalne sisteme/protitočno zaščito ...		Za pojasnilo smiselnega ukrepa 1 točka.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	ena od: ♦ proizvodnjo pira in rži bi povečali: ♦ s povečanjem količine proizvodnih dejavnikov, s/z priseljevanjem delovne sile/krčenjem gozdov/namakanjem zemlje/osuševanjem zemlje ipd. ♦ z izboljšanjem metod pridelave/zvišanjem produktivnosti/učinkovitosti/proizvodnje z uporabo učinkovitejših metod pridelave/bolj kakovostnih semen/bolj kakovostnega gnojila/zaščitnih sredstev ipd.		Za ustrezno pojasnilo, ki vključuje podčrtano navedbo/konkretni primer, 1 točka.
	1	Rž (v tisočih ton) Pira (v tisočih ton)		
Skupaj	2			

2. naloga: Stroški

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ Proizvodni stroški so v denarju izraženi potroški proizvodnih dejavnikov.		
	1	ena od: ♦ Dobiček je poslovni izid, ko je celotni prihodek v izbranem obdobju večji od celotnih stroškov tega obdobja. ♦ Dobiček je dohodek, ki ga prejme podjetnik kot nagrado za inovativnost in podjetništvo. ♦ Dobiček je dohodek, ki ga prejme podjetnik kot nagrado za tveganje.	♦ dobiček = TR > TC	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.2	2	♦		Za dva ustrezna primera stroškov 1 točka, za tri ali štiri ustrezne primere obeh vrst stroškov 2 točki.
		Strošek	Primeri	
		fiksni stroški	dva od: ♦ stroški najema poslovne stavbe, proizvodnega obrata, stojnice za prodajo sladoleda ... ♦ strošek zavarovanja stavb, strojev ♦ časovna amortizacija opreme za proizvodnjo sladoleda ...	
		variabilni stroški	dva od: ♦ stroški malin, borovnic, sladkorja, limon ♦ stroški plač slaščičarjev, prodajalcev ... ♦ stroški pogonske energije, ki poganja stroje za izdelavo sladoleda, hladilnike ... ♦ funkcionalna amortizacija	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.3	3	♦ 526,25 ♦ 949,75 ♦ borovničev sladoled ♦ 21,18		Za štiri pravilne odgovore 3 točke, za tri pravilne odgovore 2 točki, za dva pravilna odgovora 1 točka.
	1	♦ $(350 + 280) \times 2$ ♦ 1.260,00		Za pravilni izračun in odgovor 1 točka.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.4	1	♦ 310,25		
	1	♦ malinovega ♦ 0,50		
Skupaj	2			

3. naloga: Trg in tržno povpraševanje

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	2	Zakon pravi, da: ♦ se obseg povpraševanja ob višji ceni zmanjša in obratno, ♦ ob pogoju ceteris paribus (nespremenjene druge okoliščine).		Za vsako alinejo 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.2	2	♦ Z zvišanjem cene pametnih ur se <u>zmanjša</u> <u>kupna moč</u> potrošnika, zato se <u>zmanjša</u> obseg povpraševanja po pametnih urah, ceteris paribus.		Za vsako podčrtano navedbo 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.3	1	♦ potrebe		Za smiselno opredelitev 1 točka.
	1	ena od: ♦ Plače/štipendije so se povečale. ♦ Trgovine omogočajo obročno odplačevanje pametnih ur. ♦ Država je ponudila prebivalcem digitalne bone.		Za smiselno navedbo 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.4	2	♦ višja ♦ nižji ♦ obseg povpraševanja		Za dve pravilni navedbi 1 točka.

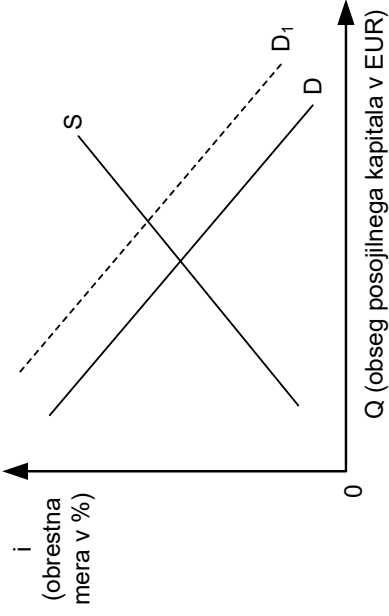
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.5	1	♦ $\frac{-40}{11,11} = -3,60$	♦ $\frac{500-300}{500-450} \times \frac{450+500}{500+300} = -4,75$	
	1	♦ ni ena od: ♦ je povpraševanje po pametnih urah cenovno elastično, zato se prihodek ponudnikov pametnih ur zmanjša ♦ se prihodek ponudnikov pametnih ur zmanjša za 75.000,00 EUR ♦ je pri ceni 450,00 EUR prihodek ponudnikov 225.000,00 EUR, pri ceni 500,00 EUR pa je prihodek 150.000,00 EUR		Za smiselno navedbo in utemeljitev 1 točka.
Skupaj	2			

4. naloga: Dohodki

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ Plačilo za delo, ki ga zaposleni opravijo v organizaciji.		Za smiselno opredelitev 1 točka.
	1	♦ Znesek denarja, ki ga prejme varčevalec/posojilodajalec, ker se je začasno odpovedal porabi svojega denarja.		Za smiselno opredelitev 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.2	1	♦ dobiček		
	1	♦ nominalno		
	1	♦ obresti		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.3	1	♦ $\frac{1200,00 \times 100}{112}$ ♦ 1.071,43 EUR	♦ $\frac{1.200,00}{1,12}$ ♦ 1.071,43 EUR	
	1	♦ zvišala		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	ena od: ♦ obrestna mera je realno negativna ♦ obrestna mera je nižja od stopnje inflacije		Za smiselno utemeljitev 1 točka.
4.5	1	♦ 		Za pravilno vrisano in označeno spremembo 1 točka.
	1	♦ višji		
Skupaj	2			

5. naloga: Bruto domači proizvod (BDP) in mednarodna vpetost Slovenije

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ $Y = C + I + G + (X - M)$		
5.2	1	♦ $57.038,00 / 1,064 = 53.607,14$ milijona EUR		
	1	♦ $((1,091 / 1,064) - 1) \times 100 = 2,54 \%$	♦ izračun z indeksom	
	1	♦ pozitivna ♦ večji		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.3	1	♦ nižje		
	1	♦ 8		
		♦ manjši		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	♦ ima recesija v EU neposreden vpliv na gospodarsko aktivnost Slovenije		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.5	1	♦ ni		
	1	♦ debetna		
	1	♦ kreditna		
Skupaj	3			

6. naloga: Ekonomska politika in makroekonomski cilji

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	ena od: ♦ stabilna raven cen ♦ stabilna vrednost valute	♦ nizka stopnja inflacije	
	1	dve od: ♦ krediti državi ♦ krediti tujini ♦ krediti poslovnim bankam		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.2	1	♦ enakomernejša porazdelitev dohodka in bogastva		Za smiselno opredelitev 1 točka.
	2	Država: ♦ s povečanjem transferjev ♦ doseže povečanje porabe gospodinjstev, ♦ poveča se povpraševanje po dobrinah, ♦ podjetja pa bodo proizvedla več.		Za smiselno pojasnilo, ki vključuje tri ali štiri alineje, 2 točki, za smiselno pojasnilo, ki vključuje dve alineji, 1 točka.
	3			
Skupaj				

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.3	1	♦ $(1.200,00 - 729,58) \times 0,26 + 116,73 = 239,04$ EUR		
	1	♦ progresivni		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.4	2	♦ ni ♦ višja ♦ 132,75		Za tri pravilne navedbe 2 točki, za dve pravilni navedbi 1 točka.
	1	♦ večja		
Skupaj	3			

Skupno število točk IP 2: 60